

עפ"ג 9883/09/22 - מדינת ישראל נגד אנה וולצנקו ע"י, ולרי וולצנקו ע"י

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 9883-09-22 מדינת ישראל נ' וולצנקו ואח'
עפ"ג 13643-08-22 וולצ'נקו נגד מדינת ישראל

בפני כבוד השופטת מרשק מרום, אב"ד
כבוד השופט העמית צלקובניק
כבוד השופט ארד-אילון
המערערת (והמשיבה בעפ"ג
מדינת ישראל באמצעות פמ"מ ע"י ב"כ עוה"ד שרה
טל
13643-08-22)
נגד
המשיבה (והמערערת בעפ"ג
13643-08-22)
המשיב

1. אנה וולצנקו ע"י ב"כ עוה"ד מירי פרידמן
2. ולרי וולצנקו ע"י ב"כ עוה"ד מירי פרידמן

פסק דין

השופטת מרשק-מרום, אב"ד:

1. ערעור המדינה על קולת העונש שהושת על המשיבים (אשר ייקראו להלן: המשיבים או המשיבה והמשיב), וכן ערעור המשיבה על חומרת העונש שהושת עליה בגזר הדין מיום 07.07.2022 שניתן בבית המשפט השלום בראשון לציון (כב' סגן הנשיאה, השופט ארז נוריאלי), בת"פ 56187-12-20, לאחר שהמשיבים הורשעו על יסוד הודאותיהם במסגרת הסדר בביצוע עבירות של קשירת קשר - לפי סעיף 499(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בצוותא (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 415 סיפא + סעיף 29 לחוק העונשין; זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות בצוותא (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 419 אמצע וסיפא + סעיף 29 לחוק העונשין; שימוש במסמך מזויף בצוותא (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 420 סעיף 29 לחוק העונשין, התחזות (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 97 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 והלבנת הון בצוותא (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

2. בית-המשפט קמא הטיל על המשיבה מאסר בפועל בן 14 חודשים בניכוי ימי מעצר, מאסרים על תנאי המפורטים בגזר-הדין וקנס על סך 10000 ₪;

על המשיב הוטל מאסר בפועל בן 9 חודשים לנשיאה בדרך של עבודות שירות, מאסרים על תנאי, קנס

עמוד 1

בסך 10,000 ₪ וצו מבחן למשך שנה.

3. במסגרת ההסדר הוסכם על חילוט כספים שיועברו כפיצוי לנפגעי העבירות, ויתרתם לקרן החילוט, וכן הוסכם על שליחת המשיבים לקבלת תסקירי שירות המבחן.

עובדות כתב-האישום המתוקן

4. המשיבים הם בני-זוג שעלו מאוקראינה בשנת 2016.

על-פי האישום הראשון החל משנת עלייתם לארץ ועד למעצרו ביום 6.12.20, קשרו המשיבים קשר לקבל במרמה כסף מנתינים זרים, באמצעות יצירת מצג שווא לפיו המשיבה היא עורכת דין מומחית בהארכת אשרות שהייה. כחלק ממצג השווא, פרסם המשיב מודעות באינטרנט, בהן הוצגה מומחיותה הכוזבת של המשיבה. בעקבות הפרסומים, פנו אל המשיבה נתינים זרים רבים בבקשה לקבלת שירותיה, והעבירו לה, לבקשתה, צילום של דרכונם ומסמכים נוספים. לאחר מכן זיפו המשיבים או מי מטעמם מסמכים הנחזים למסמכים רשמיים של מדינת ישראל, בהם החלטות של בית הדין לעררים או ויזות שהייה. המסמכים נכתבו בשפה העברית, אותה לא ידעו הנתינים לקרוא, ונחזו לאשר את המשך שהייתם החוקית בישראל. המשיבה נפגשה עם הנתינים ומסרה להם את המסמכים המזויפים תמורת כ-1,000 דולר בעבור כל מסמך. בחלק מן הפעמים מסר המשיב את המסמכים המזויפים לנתינים. בעקבות מצג השווא קיבלו המשיבים במרמה לכל הפחות סכום של 232,020 ₪ וכן 7,800 דולר מהנתינים. נתינים אשר אותו בידו רשות ההגירה והציגו את המסמכים המזויפים המאשרים את שהייתם בישראל גורשו מן הארץ. על-פי הנספח לכתב-האישום, המדובר בפגיעה בכשישים מתלוננים.

על-פי המפורט באישום השני, החל מיום 16.3.17 ועד ליום מעצרו, הפקידו המשיבים בעצמם או באמצעות מי מטעמם, במספר רב של הזדמנויות, סכומי כסף בסך 232,020 ₪ ו-7,800 דולר ב-5 חשבונות הבנק שניהלו, ללא דיווח או בגרימת דיווח שגוי.

תסקירי שירות המבחן

5. לבית-המשפט קמא הוגשו שני תסקירים על אודות כל אחד המשיבים, האחרון מסוף מרץ 2022.

6. המשיבה, בת 41, ילידת אוקראינה, נשואה בשנית למשיב ואם ל-4 קטינים, שניים מהם הם ילדיה של המשיב, ובעת כתיבת התסקירים עבדה באופן עצמאי בתחום הטיפול והיופי.

המשיבה סיימה לימודי משפטים בפקולטה באודסה ועבדה כעורכת דין בפרקליטות במקום במשך

כ-13 שנים. מסרה כי עלו ארצה עקב המצב הביטחוני באוקראינה וכן קשיי למידה של אחד מילדיה. בישראל למדה מספר קורסים בתחום המשפטים לשם קבלת רישיון עריכת דין, ובמקביל פתחה בהליך מול לשכת עורכי הדין לצורך זה. לדבריה, עקב הפסקת הריון מתקדם לא הצליחה להמשיך בלימודיה.

משפחתה של המשיבה מקבלת סיוע מטעם הרווחה, ובשיחות עמה מסרה כי אמה חזרה לאוקראינה וכי היא והמשיב שוקלים לשלוח את ילדיהם הקטנים לדודתם באוקראינה לאחר גזר הדין.

בהתייחסותה לעבירות מסרה, כי לאחר עלייתה ארצה סייעה לעולים חדשים במילוי מסמכים תמורת תשלום, כאשר בהמשך, על רקע קשיים כלכליים והיעדר תמיכה, זיפה מסמכים אלו תמורת תשלום. שיתפה כי לאורך התקופה הייתה מוטרדת ממעשיה, אך לא הצליחה להפסיקם, וכן ביטאה צער וחרטה בגין ביצוע המעשים, לצד קושי בהסברת מניעה אשר עומדים בסתירה עם התנהלותה לאורך השנים במערכת אכיפת החוק. בתחילת הקשר עם שירות המבחן התייחסה באותנטיות למעשיה, אך ההתרשמות הייתה כי היא בעלת מודעות נמוכה למעשיה, לחומרתם ולמניעים העומדים מאחוריהם, תוך שמפחיתה מהנזק שגרמה למתלוננים.

המשיבה הביעה נכונות לטיפול, שולבה בקבוצה ייעודית לנשים עוברות חוק, הגיעה למפגשים אך התקשתה בהשתלבות עקב פערי השפה. עלה ספק באשר ליכולת המשיבה להפיק תועלת מהטיפול, אך נוכח הנזק שיגרם לילדיה מהטלת עונש מאסר בכלא, הומלץ על דחיית הדיון בארבעה חודשים לצורך המשך ניסיון טיפולי.

בתקופת הדחייה, שולבה המשיבה בטיפול פרטני שבועי אצל עו"ס, אליו הגיעה באופן סדיר, שיתפה פעולה בתכנים ומסרה, כי קשיי קליטה ופרנסה, לצד בדידות שחוותה, הובילו לביצוע העבירות. עוד הביעה אחריות וחרטה על מעשיה ועל חוסר המחשבה על ההשלכות שלהם. המטפלת התרשמה כי המשיבה מביעה נכונות להמשיך בטיפול ולחולל שינוי בחייה, מגלה מודעות המותאמת לשלב בו היא נמצאת בטיפול ומשתמשת בטיפול לעיבוד טראומות עבר בחייה.

לשירות המבחן מסרה המשיבה, כי היא עסוקה בשיקום חייה ומשפחתה, תיארה כי הטיפול סייע לה לזהות טראומות מילדותה אשר יצרו אצלה צורך בריצוי אמה וכן את מצוקתה הכלכלית שהיוותה רקע לביצוע העבירות. שירות המבחן התרשם, כי המשיבה נמצאת בהליך של פיתוח מודעות אישית והבנת הקשר בין מצוקות שחוותה בעבר לבין בחירותיה בהווה, וכי הטיפול משמעותי עבורה. עם זאת, היא עדיין מתקשה בשיח על אודות דפוסי הבעייתיים ונוטה לקורבנות.

על רקע חומרת המעשים, הנזק שנגרם למתלוננים, הנזק הצפוי לילדי המשיבה מהטלת עונש מאסר בכלא, הטיפול אשר בכוחו להפחית סיכון ועברה הפלילי הנקי, המליץ שירות המבחן להעדיף את הפן השיקומי ולהעמיד את המשיבה תחת צו מבחן למשך 18 חודשים, לצד ענישה מוחשית בעבודות שירות ופיצוי למתלוננים.

7. המשיב, אב לשני ילדים עם המשיבה, עובד כעצמאי בתחום התקנת מערכות תקשורת. תיאר את העלייה לארץ על רקע המלחמה באוקראינה, כאשר הקליטה לוותה בקשיים אשר יצרו מתחים

במערכת היחסים הזוגית, אך תיאר את מערכת היחסים ביניהם בהווה כטובה ומספקת.

בהתייחסותו לעבירות מסר, כי לאחר עלייתם לישראל התמודדו עם קשיים כלכליים, ובתחילה לא היה מודע לזיוף האשרות שבוצעו על ידי המשיבה. כשהחל לחשוד באי-חוקיות מעשיה, נמנע מלהעמיק בנושא ומלהתעמת עמה, בשל חשש כי הדבר יוביל למשבר ביחסיהם. בהמשך, לקח חלק פעיל במעשים בכך שביצע שליחויות של המסמכים אל הנתינים הזרים.

שירות המבחן התרשם, כי המשיבה היתה דומיננטית יותר בביצוע העבירות, ובמסגרת מערכת היחסים שלהם, המשיב היה תלוי בה והתקשה להציב לה גבולות. עם זאת, המשיב לקח אחריות חלקית, הפחית מחלקו והציג עצמו כנגרר, באופן היוצר פער לכתב האישום המתוקן. ההערכה בתסקיר הראשון היתה, כי קיים סיכון להישנות עבירות מצדו, וכן קיים ספק באשר למידת יכולתו להיתרם מטיפול לצורך הפחתת הסיכון. הומלץ לדחות את הדיון בארבעה חודשים לצורך ניסיון טיפולי.

בתקופת הדחייה פנה המשיב מיוזמתו לטיפול פרטני, שם גילה מחויבות ומוטיבציה להמשך טיפול. המטפלת התרשמה כי הוא אינו מאופיין בדפוסים מרמתיים מושרשים אלא מעשיו נובעים מקושי ביחסים בינאישיים ובתקשורת זוגית.

שירות המבחן התרשם, כי המשיב עושה מאמצים להיתרם מהטיפול ולשפר תפקודו, לצד ניהול אורח חיים יציב ותקין. לאחר שהוטל בתסקיר הראשון ספק באשר ליכולתו להשתלב בטיפול בצורה מועילה, ניכר כי המשיב מצליח לנצל את הטיפול לתהליך של הכרה בקשייו וזיהוי הקשר בינם לבין התנהלותו.

לאור האמור, הומלץ על פנייה לאפיק שיקומי-טיפולי ועל העמדת המשיב בצו מבחן למשך שנה, במסגרתו ימשיך להשתתף בטיפול פרטני, וכן יבחן שילובו בטיפול קבוצתי-ייעודי. בנוסף, הומלץ על הטלת מאסר בדרך של עבודות שירות ועל פיצוי למתלוננים.

עיקרי גזר-הדין של בית-המשפט קמא

8. בית-המשפט קמא פירט את הערכים המוגנים שנפגעו, ביניהם זכות הקניין, אוטונומיית הרצון וחופש הבחירה של הפרט, תקינות חיי המסחר ואמון הציבור בנותני השירות. בנוסף, בית-המשפט קמא הדגיש את הפגיעה באמון של הציבור הרחב במקצוע עריכת הדין, בשלטון החוק, בסדר הציבורי ובמערכת עשיית הצדק בישראל. נקבע, כי הפגיעה בערכים המוגנים היא משמעותית, וזאת בהתחשב בריבוי המעשים, השיטתיות והתחכום שבהם, בנזק שנגרם למספר רב של קרבנות העבירות ובפוטנציאל הנזק במקרה והמשיבים לא היו נעצרים.

9. בהקשר של נסיבות ביצוע העבירות, בית-המשפט קמא התייחס לכך, שהמשיבים ניצלו את המצוקה של הנתינים הזרים ואת האמון שנתנו בהם, כשהם פעלו מתוך תאוות בצע על חשבון קרבנות תמימים, שכל רצונם היה להסדיר את המשך שהייתם בישראל. בית-המשפט קמא התייחס לנזק האישני שנגרם למתלוננים ולעובדה שחלקם אף גורשו מישראל בעקבות הצגת המסמכים המזויפים לרשויות

ההגירה, לתקופה הממושכת במהלכה הונו מספר רב של קרבנות, לתחכום ולמימד התכנון ולשימוש במסמכים משפטיים מזויפים. כן ציין את העובדה שהמשיבים פתחו מספר חשבונות בנק על-מנת להלבין את הכספים, נתון אשר מגביר את מימד התחכום והמרמה של מעשיהם. נקבע, כי חלקה היחסי של המשיבה הוא המשמעותי, אם כי אין להמעט בחלקו של המשיב.

10. בית-המשפט קמא סקר את הענישה הנוהגת, ובעניינה של המשיבה קבע מתחם ענישה שנע בין 20 ל - 40 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית; אשר למשיב קבע מתחם ענישה שנע בין 15 ל - 40 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

11. בית-המשפט קמא קבע, כי לאור האמור בתסקירים והעדר עבר פלילי, הרי שקיים סיכוי סביר לשיקום, ועל כן יש מקום לחריגה ממתחמי הענישה שקבע. עוד הדגיש, כי ענישה של מאסר בפועל לשני המשיבים תגרום לפגיעה משמעותית בילדיהם.

12. בעניינה של המשיבה נקבע, כי חומרת העבירות וחלקה המרכזי במעשים איננו מאפשר להימנע מהטלת מאסר בפועל משמעותי. קיימת הצדקה מסוימת לחריגה לקולה - בעיקר למען הילדים; בעניינה של המשיב, תסקיר שירות המבחן הוא חיובי יותר, ונוכח חלקו במעשים ניתן לגזור עליו עונש מאסר לנשיאה בדרך של עבודות שירות. על הרקע האמור, הטיל בית-המשפט קמא את העונשים המפורטים בתחילת פסק-הדין.

עיקרי הנימוקים בערעור המדינה

13. שגה בית-המשפט קמא בקביעת מתחם ענישה נמוך באופן קיצוני, אשר גבולותיו אינם משקפים כראוי את היחס ההולם לחומרת העבירות ונסיבותיהן, מדיניות הענישה הנוהגת ואת הצורך בהרתעת הרבים והיחיד.

14. בית-המשפט קמא שגה בגזירת עונש הסוטה לקולא באופן קיצוני מהענישה הנוהגת.

15. שגה בית-המשפט קמא בהעדפת שיקולי השיקום של המשיבים, על פני שיקולי הגמול וההרתעה, תוך איזון שגוי בין שיקולי הענישה. המאשימה טען כי המשיבים לא עברו כל הליך שיקומי משמעותי וממילא שיקול זה אינו מצדיק בהכרח חריגה מהמתחם. עוד נטען, כי אין מקום לסטייה משיקולי שיקום בעבירות מרמה חמורות, במצב בו אין הליך משמעותי המעיד על שינוי מהותי והעדר סיכון.

16. בית-המשפט קמא לא נתן משקל לכך שהתסקיר הראשון שהוגש בעניין המשיבים היה תסקיר שלילי, בו נטען כי נשקפת סכנה להישנות ביצוע העבירות וכי יכולתם להיתרם מהטיפול היא מוגבלת. עוד שגה בית-המשפט קמא באימוץ המלצת התסקיר השני שהוגש, אשר המליץ ללא כל נימוק על

ענישה שיקומית, וכן בקביעה שהמשיבים בעלי פוטנציאל שיקומי של ממש, תוך שהיה מודע לשלב הראשוני של הטיפול בו היו מצויים.

17. שגה בית-המשפט קמא בכך שלא נתן משקל ראוי לתכנון המרמה על ידי המשיבים, לחומרה היתרה בזיוף מסמכים רשמיים של המדינה, לזמן הממושך בו בוצעו העבירות (4 שנים), לנפגעים הרבים, המשתייכים לאוכלוסייה מוחלשת (60 מתלוננים), לאופן ביצוע העבירות במניפולטיביות, היעדר חמלה, ותוך ניצול מצבם ומצוקתם של המתלוננים, ולקביעת גורל המתלוננים, באופן שחלק מהמתלוננים גורשו מישראל לאחר גילוי ביצוע העבירות.

18. בסקירת הפסיקה הנוהגת, בית-המשפט קמא היפנה למספר פסקי-דין שעניינם שונה מהמקרה דנן, בכך שחלקם אינו כולל נסיבות מחמירות כמו בעניינם של המשיבים, אשר אף זיפו מסמכים של המדינה. הפסיקה שסקר בית-המשפט קמא עוסקת, בניגוד למקרה זה, במקרים בהם נאשם ביצע עבירות על רקע התמכרות קשה ועבר הליך טיפולי ארוך.

19. שגה בית-המשפט קמא בייחוס משקל מכריע לנסיבות האישיות של המשיבים, בהן היותם הורים ל-4 ילדים העלולים להיפגע מהטלת עונש מאסר בכלא, והעדפתן על פני הנזק שנגרם למתלוננים. מבלי להתעלם מנסיבות משפחתיות אלו, הרי שאין מקום להעניק להן משקל מכריע, נוכח ביצוע העבירות באופן מודע, קר ומחושב.

20. **בית המשפט מתבקש לקבל את הערעור, לקבוע מתחם ענישה מחמיר יותר לכל אחד מהמשיבים, למקם את המשיבים בחלקו התחתון של המתחם, ללא כל סטייה משיקולי שיקום, ולדון אותם למאסר לתקופה ממושכת מאחורי סורג וברית.**

תמצית נימוקי המשיבה ותשובה לערעור המדינה

21. בית-המשפט קמא שגה בכך שהחמיר בעונשה של המשיבה וקבע מתחם עונש הולם חמור, כאשר המדובר בעבירות לא מתוחכמות והמשיבים פעלו לפצות את הנפגעים ולהירתם לטיפול.

22. לטענת ב"כ המשיבה, בית-המשפט קמא לא סטה באופן משמעותי לקולה ממתחם הענישה בשל נסיבותיה האישיות של המשיבה, בהן היותה אם ל-4 קטינים (כולל תינוק בן כשנתיים וקטין בעל צרכים מיוחדים), עולה חדשה הנעדרת תמיכה, עברה הפלילי, הבעת חרטה מצידה והליך השיקום שעברה.

23. בית-המשפט קמא התעלם מפסיקה המלמדת, כי ניתן להימנע משליחת נאשם שהוא הורה לכלא בנסיבות מיוחדות, לרבות במצב בו קטינים עלולים להיפגע מכך בצורה משמעותית, ובנסיבות דומות

נגזרו על נאשמים עונש של מאסר לנשיאה בעבודות שירות.

24. בדיון לפנינו הגישה ב"כ המשיבים מסמכים על אודות מצבו ואבחון עדכני של ילדיהם הצעיר של המשיבים, הסובל מהפרעה תקשורתית, וכן מסמך עדכני על אודות זכאותו של הבן השלישי לשירותי חינוך מיוחדים בשל לקויות מהן סובל.

25. בנוסף, הוגש מסמך מאת הגב' לילך רון, מטפלת ייעודית לעוברי חוק, אשר מטפלת במשיבים. בנוסף, לבקשת ב"כ המשיבים אף שמענו את דבריה בדיון, אשר ראתה לנכון להבהיר, כי המשיבה עברה שיקום אמיתי ואפקטיבי, מביעה אמפתיה לקורבנות, המדובר באישה שחוותה טראומות רבות, ויש מקום להמשיך בטיפול שכן המדובר בתהליך טיפולי ארוך; באשר למשיבעדכנה, שלמרות משבר בזוגיות, הוא חזר לחיות בבית, גם הוא עבר תהליך טיפולי משמעותי וקיימת מוכנות מלאה שלו לטפל בילדים ככל שהאם תיכנס למאסר. עוד הדגישה המטפלת כי להתרשמותה, המדובר במקרה חריג של ילדים במצוקה.

26. **בית המשפט מתבקש לקבל את הערעור ולהימנע מהשתת עונש חמור של מאסר מאחורי סורג ובריח.**

דיון והכרעה

27. עיון בעובדות כתב-האישום המתוקן בו הודו המשיבים מעלה, כי המדובר בזוג אשר תכננו והוציאו לפועל תכנית מרמה סדורה, שתחילתה בכך שהמשיב פרסם את המשיבה כעורכת-דין המומחית בייצוג נתינים זרים ופליטים. המשיבה אכן התחזתה כעורכת-דין, כאשר המתלוננים פנו אליה כמי שמומחית לייצוג נתינים זרים ופליטים. ההתחזות כעורכת-דין, מקצוע ייחודי שבבסיסו יחסי אמון, מהווה נסיבה לחומרה מרכזית במסגרת שיקולי הענישה: **"מי שביועדן מתחזה לעורך דין פוגע פגיעה קשה באינטרס הציבורי ובמערכת המשפט, ובצד התנהגות שכזו יש תג מחיר כבד."** (רע"פ 4025/10 אגבאריה נגד מדינת ישראל (27.5.10)).

28. האירועים שלפנינו הם בעלי חומרה יתרה גם לאור משך המיזם והיקפו. המשיבים ביצעו מעשיהם במשך כ - 4 שנים, וכתב-האישום כולל פגיעה בכשישים קרבנות.

29. אוכלוסיית הקרבנות אשר פנו למשיבה לקבלת "שירותיה" היא אוכלוסייה פגיעה במיוחד, ונראה כי המשיבים ניצלו באופן שיטתי וללא כל חמלה את מצבם ואת מצוקתם של הנתינים הזרים, אשר אינם מצויים בארץ מולדתם, אינם דוברים את השפה ואינם מכירים את מוסדות המדינה.

30. הנזק למתלוננים הוא משמעותי ביותר, באשר הוא נוגע לחירות הבסיסית שלהם לשהות כחוק וללא דאגה במדינה זרה. חלף האמור, מצאו עצמם חלקם מגורשים מישראל, חלקם האחר עמד בסיכון של גירוש, וכפי שנטען על-ידי ב"כ הפרקליטות, המדובר בתוצאה אכזרית וחמורה, אשר שינתה את מסלול חייהם של המתלוננים מבלי שהם בחרו בכך.

31. לכל אלו יש להוסיף, שאין המדובר בפרשת מרמה רגילה, שכן המשיבים זיפו מסמכים רשמיים של מדינת ישראל, לרבות החלטות שיפוטיות של דיינים. על כן, מעבר לפגיעה האישית הקשה בכל אחד הקרבנות מעשיהם, נוסף נדבך של חומרה בכך שהמשיבים פגעו באוטונומיה של המדינה לקבוע את השווים בשטחה, מי יהיו אלו שיקבלו אשרות או מי יהיו אלו שיגורשו משעריה. במעשיהם גרמו המשיבים לפגיעה בדימויה של המדינה.

32. לבסוף, במסגרת פעילותם הפלילית, המשיבים דאגו להסתיר את הכספים שקיבלו והרוויחו, והלבינו אותם באופן מתוחכם, כשגם במעשים אלו קיים מימד של העדר מורא וזלזול בחוק, הבא לידי ביטוי בכל פעילותם העבריינית של המשיבים.

33. אני מקבלת את גישת המדינה לפיה, בית-המשפט קמא לא נתן די משקל להצטרבות כל הנתונים לחומרה, המלמדת על פעילות עבריינית ייחודית בחומרתה, על רקע התחכום, ההתחזות לבעלת מקצוע שבבסיסו מצוי אמון הלקוחות, משך זמן הפעילות, מספר הנפגעים, אפיון האוכלוסייה בה פגעו המשיבים, זיוף מסמכים רשמיים של המדינה, והלבנת הרווחים אותם הפיקו. מקביעה זו משתמע, כי הסוגיה האמיתית הדורשת הכרעה בפסק-דין זה אינו ערעור המשיבה על חומרת העונש (אם כי נתייחס בהמשך לנסיבותיה החריגות), אלא ערעור המדינה ומידת ההחמרה בעונש בהלימה למעשים החמורים ובהתאם לנסיבות האישיות של המשיבים.

34. בהינתן האמור לעיל, נראה שמירב פסקי-הדין שסקר בית-המשפט קמא נעדרים אותם סממנים ייחודיים המחייבים החמרה בענישה של המשיבים. בחלק מן המקרים, מדובר במרמה "רגילה" על רקע בצע כסף, כשהנפגעים לא נמנו על אוכלוסייה מוחלשת, לא בוצעה התחזות כבעל מקצוע ייחודי ולא זויפו מסמכים של המדינה (כמו, למשל, ב: ת.פ. 38394-07-17 (שלום ירושלים), עפ"ג (מחוזי חיפה) 29459-11-13, ת.פ. (שלום חיפה) 60996-06-19 או רע"פ 2224/11 **חזיזה נגד מדינת ישראל** (22.3.11)).

35. פסקי-דין אחרים אותם סקר בית-המשפט קמא אכן מבססים את טענת המדינה לפיה נפלה שגגה בקביעת מתחם העונש ההולם. כך, למשל, בת.פ. (שלום חיפה) 57776-11-19 **מדינת ישראל נגד רחל זיו** (29.6.20), הנאשמת התחזתה לעורכת-דין ולרואת חשבון, וקיבלה במרמה סך של 105,000 ₪ מ-20 מתלוננים. שם נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 20 - 40 חודשי מאסר בפועל - מתחם זה לזה שקבע בית-המשפט קמא, חרף העובדה שמדובר במחצית מסכום המרמה, מספר נמוך משמעותית של נפגעים, לא זויפו מסמכים של המדינה, והנזק שנגרם היה כלכלי בלבד.

מבחינת ענישה נהגת, בית-המשפט קמא הפנה גם לת.פ. (שלום באר-שבע) 2936/04 **מדינת ישראל נגד לימור בודרום** (7.3.05), כשעסקין במי שהתחזתה במשך כחמש שנים לעורכת-דין, גבתה כספים באמצעות צ'קים וכרטיסי אשראי מאנשים שונים בשווי של עשרות אלפי שקלים וכן זייפה תצהירים. הנאשמת במקרה זה היתה אם לארבעה ילדים, ביניהם ילד בן 8 הסובל מנכות קשה, והוטל עליה עונש מאסר בפועל בן 39 חודשים - עונש חמור הרבה יותר מזה שהוטל על המשיבים, חרף העובדה שתיק זה נעדר חלק מהנסיבות לחומרה שקיימות בעניינם של המשיבים.

36. עיינתי בפסיקה נוספת, שלא הוצגה על-ידי ב"כ הצדדים ואיננה מצויה בסקירה של בית-המשפט קמא, והרלבנטיים ביניהם, בשינויים המחויבים:

רע"פ 4112/07 **אמינה נגד מדינת ישראל** (11.6.07) - עניינו במי ששימשה קלדנית בבית-משפט השלום בירושלים, וקיבלה כספים במרמה מאנשים להם הבטיחה לספק תעודות ואישורים שונים מרשויות מנהל שונות, ובנוסף באירוע אחד זייפה פרוטוקול של דיון בבית-המשפט. המבקשת הורשעה לאחר שמיעת ראיות ב - 17 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שתי עבירות של זיוף, זיוף בנסיבות מחמירות, גניבה, שיבוש הליכי משפט, שתי עבירות של נסיון להדחה בחקירה ו - 16 עבירות של הסגת גבול מקצוע עורך-הדין. בית-משפט השלום הטיל על המבקשת, אם לילד בן 14 עם צרכים מיוחדים, 6 שנות מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בית-המשפט המחוזי קיבל את ערעורה, והפחית את עונש המאסר בפועל ל - 45 חודשים (וכן הפחית בעיצומים הכספיים), תוך התחשבות בכך שהיא מגדלת לבד את בנה אשר נזקק לטיפול צמוד. בית-המשפט העליון דחה את הבקשה לרשות ערעור וציין, כי נסיבותיה האישיות של המבקשת נלקחו בחשבון, והטיפול בבנה אינו יכול למנוע הטלת עונש מאסר בפועל על המבקשת.

רע"פ 2163/19 **איתמר מרכוס נגד פרקליטות המדינה** (3.4.19) - עניינו במי שהורשע על-פי הודאתו בעבירות של התחזות לעורך-דין, קבלת דבר במרמה, זיוף מסמך ושיבוש מהלכי משפט, בכך שהתחזה לעורך-דין בפני המתלוננת, כתב עבורה מכתב משפטי וגבה 800 ₪, בהמשך טיפל עבורה בתביעה אזרחית - וגבה אלפי שקלים כמקדמה עבור הוצאותיו. באירוע נוסף, העביר מסמך רפואי מזויף לפרקליטות בכוונה להימנע מהגשת כתב-אישום נגדו. בגין אירועים אלו, הפחותים בחומרתם למצער מבחינת היקף מעשיהם של המשיבים, הושת על המבקש עונש מאסר בפועל בן 8 חודשים. ערעורו נדחה בבית-המשפט המחוזי, וכך גם בקשתו לערער לבית-המשפט העליון.

37. על רקע הפסיקה הרלבנטית, כשעסקין במשיבים נעדרי עבר פלילי אשר הודו במיוחס להם נראה, כי בנסיבות רגילות, היה ראוי להטיל על המשיבה עונש מאסר בפועל שלא יפחת מ - 40 חודשי מאסר בפועל, ועל המשיב להטיל עונש מאסר בפועל שלא יפחת מ - 34 חודשי מאסר בפועל.

38. בית-המשפט קמא קבע כי יש לחרוג ממתחם הענישה מטעמי שיקום. גם לאחר ששמענו את המטפלת (באופן פרטי) של המשיבים, אשר מסרה תמונה עדכנית של מצבם, לא שוכנעתי שזה הוא המקרה המצדיק חריגה מטעמי שיקום, ובמיוחד כשהמדובר במעשים בעלי חומרה יתרה, המחייבים ליתן

משקל בכורה לאינטרס הציבורי באמצעות השתתפות ענישה המצויה בהלימה לחומרת העבירות ונסיבותיהן.

39. אלא, שכערכאת ערעור, ובמיוחד בעת שמחליטים אנו להחמיר בעונש שהוטל בבית-המשפט קמא, ההתערבות צריכה להיעשות בזהירות ובמתינות, תוך מתן משקל להתרשמות של בית-המשפט קמא לפיה היה מקום לחרוג במידה מסוימת ממתחם הענישה שנקבע.

40. בנוסף לכל אלו, ניצבת בפנינו סוגיה אנושית מורכבת, כאשר עסקינן במשיבים, שהם הורים ל - 4 ילדים (2 מהם משותפים), הקטן שבהם מאובחן כמי שסובל מלקות תקשורתית, הגדול יותר מצוי בגיל ההתבגרות ומתמודד עם קשיים ובעל צרכים מיוחדים. אין ספק, ששליחתם של שני ההורים אל מאחורי סורג ובריא תהווה טראומה של ממש לכל הקטנים, אשר אין להם משפחה תומכת. תוצאה זו לילדים קשה היא עבורנו מאוד; ואולם, עלינו לזכור, כי המשיבים הם שיצרו מציאות קשה זו לאחר שפגעו באנשים רבים במהלך תקופה ממושכת, והם אלו שהביאו לכך שילדיהם יאלצו לשלם מחיר על מעשיהם.

41. אמנם, נכון הוא, כי במקרים מסוימים, בית-המשפט העליון ביטל עונש מאסר בפועל שהוטל על נאשם בשל השלכות חריגות על בן עם צרכים מיוחדים (ע"פ 1319/09 **כהן נגד מדינת ישראל** (13.5.99), שם בדעת רוב, התקבל ערעור בעניינו של מי שהורשע בגרם מוות ברשלנות בתאונה, וחלף 12 חודשי מאסר בפועל הוטלו עליו 6 חודשי מאסר לנשיאה בעבודות שירות); או במקרה של אב יחידני שגידל לבדו שלושה ילדים (ע"פ 6162/21 **אזיזוב נגד מדינת ישראל** (9.3.22), שם המדובר במי שהקים מעבדת סם מסוג קנבוס בביתו, עבר הליך שיקומי ממשי, ובית-המשפט העליון קבע, כי חלף עונש מאסר בן 26 חודשים, ישא הוא 9 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות בשל הפגיעה בילדיו). אלא, שבעניינו, במצב שבו המשיבים פגעו באופן ממשי במספר ערכים מוגנים וביצעו מעשים פליליים הראויים לכל גינוי, כאשר הם לא חמלו על אחרים החלשים מהם, פגעו בחופש שלהם וזייפו מסמכים רשמיים של המדינה - והמשיבה, בנוסף, אף פגעה בתדמית מקצוע עריכת הדין, הרי שהאינטרס הציבורי ייזק באופן משמעותי אם נימנע מהשתתפות עונש מאסר בפועל לתקופה משמעותית על המשיבים, ובכל זאת מבלי למצות עימם את הדין.

42. על-מנת לנסות ולמזער את הפגיעה בקטנים, אנו נאפשר מתווה חריג למדי בדמות התייצבות נדחית מדורגת למאסר לכל אחד המשיבים, על-מנת לאפשר התארגנות בסיוע של לשכת הרווחה.

43. על כן, יש לדחות את ערעורה של המשיבה.

ערעור המדינה יתקבל באופן חלקי, בהתחשב בכלל לפיו ערכאת הערעור איננה ממצה את הדין, כשבתווך מצויים 4 קטינים אשר יאלצו לחוות משבר קשה כתוצאה ממעשיהם החמורים של הוריהם.

44. **סוף דבר: באשר למשיב - חלף עונש של 9 חודשי עבודות שירות, ישא הוא עונש מאסר עמו 10**

בן 16 חודשים מאחורי סורג וברית, יבוטל צו המבחן, ושאר רכיבי הענישה המנויים בגזר-הדין יוותרו על כנם;

באשר למשיבה - תישא היא עונש מאסר בן 24 חודשים מאחורי סורג וברית, ושאר רכיבי הענישה המנויים בגזר-הדין יוותרו על כנם.

דנה מרשק-מרום, שופטת

השופט צלקובניק:

אני מסכים.

יורם צלקובניק, שופט

השופט ארד-אילון:

אני מסכים.

דרור ארד-אילון, שופט

סוף דבר: הוחלט כאמור בחוות-דעתה של השופטת מרשק-מרום.

המשיבתייצב למאסרו בבימ"ר הדירים ביום 1.3.23 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, גזר-הדין של בית-המשפט קמא ופסק-דין זה.

המשיבה תתייצב למאסרה בבית-הסוהר נווה תרצה ביום 17.10.23 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותה תעודת זהות או דרכון, גזר-הדין של בית-המשפט קמא ופסק-דין זה.

ככל שיעלה צורך לדחות את ההתייצבות למאסר בראייה של טובת הקטינים, תוכל המשיבה להגיש בקשה בהתאם ונשקול אותה.

המשיבים יתאמו את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם: מרים חייאבי רכזת מיון מוקדם - 074-7831077, מירב אבוחצירה רשמת מאסרים נדחים - 074-7831078, וכן להתעדכן באתר האינטרנט של שב"ס, ברשימת הציווד הראשוני שניתן להביא בעת ההתייצבות.

התנאים שנקבעו לעיכוב ביצוע עונש המאסר - לרבות צו עיכוב יציאה מהארץ - יעמדו בתוקפם עד להתייצבות המשיבים לנשיאת העונש.

ניתן היום, א' שבט תשפ"ג, 23 ינואר 2023, במעמד המשיבים וב"כ הצדדים.

דנה מרשק מרום, שופטת

יורם צלקובניק, שופט עמית

דרור ארד-אילון, שופט